

ער דלא ירע

1. מסכת מגילה דף יב עמוד א

שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחאי: מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה? אמר להם: אמרו אתם! - אמרו לו: מפני שנחנו מסעודתו של אותו רשע. - אם כן שבשושן יהרגו, שבכל העולם כולו אל יהרגו! - אמרו לו: אמור אתה! - אמר להם: מפני שהשתחוו לצלם. - אמרו לו: וכי משוא פנים יש בדבר? - אמר להם: הם לא עשו אלא לפנים אף הקדוש ברוך הוא לא עשה עמהן אלא לפנים, והיינו דכתיב (איכה ג') כי לא ענה מלבו.

2. במדבר פרק כ"א

(א) וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב פי בא ישראל דרוך האתרים וילחם בישראל וישב ממנו שבי: (ב) וידר ישראל נדר ליהוד ויאמר אם נתן תתן את העם הזה בידי והחרמתי את עריהם: (ג) וישמע ידוד בקול ישראל ויתן את הכנעני וחרם אתהם ואת עריהם ויקרא שם המקום חרמה: פ

3. רש"י במדבר פרק כא

(א) וישמע הכנעני - שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד וכו', כדאיתא בר"ה (דף ג א). ועמלק מעולם רצועת מרדות לישראל, מזומן בכל עת לפורענות: יושב הנגב - זה עמלק, שנאמר (במדבר יג, כט) עמלק יושב בארץ הנגב. ושנה את לשונו לדבר בלשון כנען, כדי שיהיו ישראל מתפללים להקב"ה לתת כנענים בידם והם אינם כנענים, דאו ישראל לבושיהם כלבושי עמלקים ולשונו לשון כנען, אמרו נתפלל סתם, שנאמר אם נתון תתן את העם הזה בידי:

4. מסכת מגילה דף ה עמוד ב

גופא, חזקיה קרי בטבריא בארביסר ובחמיסר, מספקא ליה אי מוקפת חומה מימות יהושע בן נון היא אי לא. ומי מספקא ליה מלתא דטבריא? והכתיב וערי מבצר הצדים צר וחמת רקת וכנרת, וקיימא לן רקת זו טבריא! - היינו טעמא דמספקא ליה: משום דחד גיסא שורא דימא הות. אי הכי אמאי מספקא ליה? ודאי לאו חומה היא! דתניא: אשר לו חמה - ולא שור איגר, סביב פרט לטבריא שימה חומתה. - לענין בתי ערי חומה לא מספקא ליה, כי קא מספקא ליה - לענין מקרא מגילה: מאי פרוזים ומאי מוקפין דכתיבי גבי מקרא מגילה, משום דהני מיגלו והני לא מיגלו, והא נמי מיגליא, או דלמא: משום דהני מיגנו והני לא מיגנו, והא נמי מיגליא. משום הכי מספקא ליה.

רש"י כי מספקא ליה לענין מקרא מגילה - דלא מפורש בה חומה, אלא לשון פרוזים ושאינן פרוזים כתיב בה, ומספקא ליה האי לשון פרוזים אי לשון גלוי הוא, או לשון עיר הנוחה ליכבש.

5. במדבר פרק יג

(א) וידבר ידוד אל משה לאמר: (ב) שלח לה אנשים ויתרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבתיו תשלחו כל נשיא בהם: (ג) וישלח אתם משה ממדבר פארן על פי ידוד כלם אנשים ראשי בני ישראל המה: (ד) ואלה שמותם..... (טז) ואלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון יהושע: (יז) וישלח אתם משה לתור את ארץ כנען ויאמר אליהם עלו זה בנגב ועליהם את הקר: (יח) וראיתם את הארץ מה הוא ואת העם הישב עליה החזק הוא הרפה תקעט הוא אם רב: (יט) ומה הארץ אשר הוא יושב בה הטובה הוא אם רעה ומה הערים אשר הוא יושב בהנה הבמחנים אם במבצרים: (כ) ומה הארץ השמנה הוא אם רזה היש בה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים:

רש"י ג. כלם אנשים - כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואתה שעה כשרים היו: ט"ז ויקרא משה להושע וגוי - התפלל עליו יה יושיעך מעצת מרגלים: י"ח החזק הוא הרפה. (במ"ר) סימן מסר להם אם בפרוים יושבין חזקים הם שסומכין על גבורתם ואם בערים בצורות הם יושבין חלשים הם:

6. במדבר רבה (וילנא) פרשה טז

כיון שהלכו לבקשם מה עשתה רחב נטלה אותם להטמינם אמר לה פנחס אני כהן והכהנים נמשלו למלאכים שניא (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמררו דעת וחורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא והמלאך מבקש נראה מבקש אינו נראה